N°. 86. 1855.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zaterdag 14 April.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT

BREDA. — De commissie van den senaat, belast met het onderzoek van de wet op de gemeente-besturen, heeft eergisteren haar rapport op dit ontwerp uitgebragt. Hetzelve strekt gelijk was te voorzien tot ontwerpwerping van het in de wet vastgestelde door de kamer van afgevaardigden, voornamelijk betreffende de benoeming van schepenen, welke de commissie vermeent dat even als die van burgemeesteren aan het hoofd van den staat toekomt, waarvoor zij voorstelt, dat de schepenen in den boezem van den raad verkozen, vervolgens door den koning benoemd worden. Al de artikelen daarop betrekkelijk zijn in dien geest gewijzigd.

— Te Antwerpen waren heden (9 *April*) genoteerd: Belg. 101⅛; Nap. rent. 91¼; Sp. perpet. 49¼, ⅛; 3 pCt. 29⅜; Cortes 48⅝, ½; Uitgest. 25; 24½, ¾, ⅝; Bras. 86½.

De Engelsche berigten van den 6den dezer vermelden, dat aan sir *R. Peel* dien morgen een adres werd aangeboden door 3457 der aanzienlijkste ingezetenen van Londen onderteekend, waarbij hem dringend verzocht wordt zich niet aan het bestuur te onttrekken. De commissie heeft daarop een antwoord gekregen:

» M.M. H.H. Het beste antwoord dat ik op de aangewezene en belangrijkste verklaring van uw vertrouwen geven kan, is voorzeker geene opzettelijke verklaring der beginselen, die ik gevolgd heb bij het nemen van eenige maatregelen tot verdediging van de maatschappij door kroon. De bedenkingen die tot het einde aan 's konings last gehoor deden geven, waren geene andere dan het gevoel der verpligting, om aan den geest en den inhoud van het charter alle moejelijkheden uit den weg te ruimen. Ik weet zeer wel dat een ministerie zich niet kan staande houden, dannaar de vertegenwoordigers van het volk, hetzelve alle vertrouwen en bijstand, na rijp beraad, willen ontzeggen. Maar alsdan de beraadslagingen van het begin der zitting niet zeer bemoedigend waren, verloor ik niet alle hoop, dat onze voorstellen van maatregelen die ten doel hebben de oude instellingen van ons land in stand te houden en te verbeteren, het gouvernement bij het huis der gemeenten zoo veel ondersteuning zouden doen vinden als noodig is om die maatregelen in overweging te doen nemen.

» Terwijl ik mij aan eenige teleurstellingen onderwierp, bleef ik in de vaste overtuiging, dat het mij in den tegenwoordigen staat, waarin zich de staatkundige partijen en eenige kwestien van algemeen belang bevinden, niet geoorloofd was de taak die ik had opgenomen, zonder hooge noodzakelijkheid, door eene verandering van bestuur, op te geven. Ik meende dat het Huis, in zekere opzigten, met mij eenstemmig dacht, immers zoo lang hetzelve niet duidelijk van het tegendeel deed blijken.

» Ik kan dus op het verledene niet terugzien, zonder mij te verheugen over de bewijzen van vertrouwen, die men mij door uwe tusschenkomst gelieft te geven. Ik mag naar waarheid zeggen dat de eenige belooning, die ik voor den last en de opofferingen aan het openbaar leven verbonden, verlang, is de goedkeuring van onzen vorst, en het onpartijdig oordeel, dat later over onze bewegredenen en handelingen zal geveld worden, wanneer men de gebeurtenissen van dit oogenblik onbevooroordeeld en belangloos zal beschouwen."

— Men heeft in Engeland berigten uit Lissabon van den 28sten Maart, volgens welke de echtgenoot der koningin, prins *August van Leuchtenburg*, aldaar den 24sten dier maand is overleden. Eene hevige ontsteking in de keel was de oorzaak van zijn dood. Het gouvernement beduchte voor de wapenrust had dadelijk den Hertog van *Terceira* tot opperbevelhebber van het leger benoemd en voorts alle maatregelen van voorzorg genomen. De kamer van afgevaardigden scheen het bestuur daarna krachtdadig te willen ondersteunen.

— Ter Londensche beurs van den 6den April waren genoteerd 3 pCt. cons. 92⅝; Ned. 7⅛ pCt. 56⅛; Cortes 67; Portugal 36; Braz. 86½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den April.

De kamer van afgevaardigden heeft gisteren het ontwerp van wet, waarbij de majoraten worden afgeschaft, zoo als het door de kamer der pairs is gewijzigd, aangenomen. Vervolgens is de discussie geopend over het voorstel der afgevaardigden van het departement du Rhône, om aan de ingezetenen van Lyon de schadeloosstelling te verzekeren, hun wegens schaden te vergoeden. Nadat de HH. *Jay*, *Kulhmann* en *Lebreton* het advies der commissie, om dat voorstel te verwerpen, hadden bestreden, heeft de minister van binnenlandsche zaken, bij een zeer uitvoerig betoog het gouvernement verdedigd tegen de aanklagt, dat men van regeringswege niet alle maatregelen had genomen, om eene uitbarsting voor te komen, en tijdens den opstand met te veel gestrengheid te werk gegaan. Deze dan inhoud der depenhes moede te deelen, die tusschen den prefect en het gouvernement gewisseld waren, bewees de heer *Thiers* dat men reeds drie maanden te voren van het plan der oproermakers onderrigt was om zeven Wagenpanden stop te zetten, dat men getracht had de werklieden van de onmogelijkheid van dit ontwerp te overtuigen, en eindelijk tot het laatste oogenblik den strijd had ontweken. De insurrectie der aanhangers was opzettelijk vertraagd, omdat men de bevolking, vooral toen fabrikanten en werklieden vijandig tegen elkander overstonden, niet de wapenen in handen durfde geven, en voorzeker de opstand niet zoo spoedig gedempt zou zijn geweest, indien het gouvernement zich deze afwijking van den letter der wet niet had veroorloofd. Het ministerie was eindelijk van gevoelen, dat men de ongelukkige ingezetenen van Lyon wel in hunnen kamp kan te gemoet komen, doch wilde niet dat zij dit als een regt zouden beschouwen.

— De orde van advokaten, door den raad van discipline bijeengeroepen, heeft gisteren na eene vrij langdurige discussie besloten, tegen de koninklijke ordonnantie, waarbij aan het hof der Pairs, ten hunnen aanzien, dezelfde magt als aan de gewone regtbanken wordt opgedragen, als ontwettig te protesteren, en voorts op dien grond het gevoelen geuit dat zij die aan de beklaagden zouden toegevoegd, doch wier bijstand door deze is geweigerd, daarvan kennis zouden hebben te geven, zonder zich met de verdediging, of met eene meer simpele verontschuldiging, in te laten.

— De berigten uit Bayonne van den 5den dezer vermelden dat de generaal *Mina*, zich aan 30sten Maart van Bastanes naar Puente de la Reyna begaf om de insurgenten den weg naar de Ebro af te snijden, en voorts de onlangs aangelegde vestingwerken te Kuiz had verlaten. Het leger der Koningin werd dagelijks versterkt. Daartegen had *Zumala Carregui* alle mannelijke ingezetenen in de valleijen van Berunda en Araquil onder de wapenen gebragt.

— De fondsen waren heden (7 *April*) genoteerde 5 pCt. kant. 107,65; op tijd 107,80; 3 pCt. kont. 81,05; op tijd 81,30; Napr. rentes kont. 98,10; op tijd 98,25; Sp. perpet. 48¾; 5 pCt. 50¼; Cortes 50½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den April.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 7den April 1855, N°. 73, zijn de navolgende bepalingen vastgesteld:

Art. 1. De betrekking van opper-bevelhebber der kavalerie, door het overlijden van den luitenant-generaal *A. Di Trip*, vakant geworden, zal voorloopig onvervuld blijven.

Art. 2. De staf van den voormaligen opper-bevelhebber der kavalerie zal worden ontbonden.

Art. 3. De beide brigaden kavalerie, behoorende tot Ons leger te velde, worden, ieder afzonderlijk, onder het onmiddelijk bevel gesteld van Onzen beminden Zoon, den Veldmaarschalk.

De bevelhebbers dier brigaden zullen dientvolgens, [illegible], regtstreeks bevelen ontvangen van en rapporten doen aan den Opperbevelhebber van het leger, of den Chef van den generalen staf.

De rapporten, welke vroeger door hen aan den opper-bevelhebber der kavalerie werden gedaan, om door dezen aan de beslissing van het departement van Oorlog te worden onderworpen, zullen in het vervolg, door de brigade-kommandanten, regtstreeks aan het gemeld departement worden ingezonden.

Art. 4. De generaal-majoor *W. E. J.* baron *van Balveren* is bij dezen eervol ontslagen van het, tot nu toe, door hem gevoerd bevel over het regiment huzaren N°. 6, waarin voorloopig belast met de inspectie der depots van de afdeelingen en regimenten kavalerie, alsmede met het toezigt over de paardenfokkerij te Borculo.

Art. 5. De generaal-majoor baron *van Zuylen* [illegible] kwartier te Grave zal moeten vestigen, [illegible] trekking tot de depots der afdeelingen en regimenten, als ook ten aanzien van de stoeterij te Borculo, [illegible]

genheden besturen, en het toezigt voeren op den voet, zoo als zulks tot dus verre door den oppel-bevelhebber der kavalerie heeft plaats gehad.

Art. 6. De majoor-titulair van het korps marechaussée *F. G. Chemél* wordt bij dezen eervol ontslagen als lastgevend chef van den staf der kavalerie bij het leger te velde, en voorts ter beschikking gesteld van den luitenant-generaal, chef van den generalen staf, ten einde onder deszelfs leiding en bevelen, de werkzaamheden te verrigten welke tot de kavalerie te velde betrekking hebben.

De ritmeester der eerste klasse *H. W. J. A. van Uchelen* wordt almede eervol ontslagen als lastgevend chef van den staf van het opperkommando der kavalerie, en voorts voorlhoopig aan den generaal-majoor baron *van Balveren* toegevoegd als chef-de-bureau, in des generaals betrekking van inspecteur der depots van de korps van kavalerie.

Bij een besluit Zijner Majesteit, van denzelfden dag, n°. 74, zijn [illegible]

Tot bevelhebber van het regiment hussaren n°. 6, de luitenant-kolonel *H. Roijen*, van het regiment lanciers n°. 10;

tot luitenant-kolonel bij het regiment lanciers n°. 10, de majoor *L. F. Gantois*, van het regiment;

tot majoor bij de afdeeling kurassiers n°. 3, de ritmeester der eerste klasse, *K. W. J. Storm de Grave*, van de afdeeling kurassiers n°. 9;

tot majoor bij het regiment lanciers n°. 10, de ritmeester der eerste klasse, *P. G. R.* baron *Snouckaert van Schauburg*, van het regiment ligte dragonders n°. 4.

Voorts is nog bij hetzelfde besluit de majoor *C. F. Merbotten*, van de afdeeling huzaren No. 3, uit hoofde van zijnen gevorderden [illegible] in afwachting eener nadere beschikking, in het genot [illegible] van twee derden van het activiteits-traktement.

— Te Leeuwarden is, den 1sten dezer, in den ouderdom van 75 jaren, overleden de Hoog-Welgeb. Heer *Christoffel Bernhard Julius* Baron *van Schwartz*, oud Luitenant-Generaal en ridder der Orde van den Nederlandschen *Leeuw*.

Van den Helder wordt gemeld, dat Zr. Ms. brik *Panter*, kapt. luit. *Eeeling*, aldaar den 8sten dezer uit Vlissingen is [illegible] gekomen.

De heeren *L.* en *A. Alma* te Amsterdam zijn door de *Société des Sciences Physiques, Chimiques, Arts Agricoles et Industriels de France*, te Parijs, tot hare medeleden benoemd.

— Men berigt uit Bremen van 4 april het volgende: [illegible] *Paoli*, dat, na op den 30sten januarij Bahia te hebben verlaten, [illegible] van daar gisteren op de Weser is aangekomen, [illegible] daalt nagenoeg den op 24 januarij te Bahia bepraatten opstandschen negers, dat, nadat omtrent 400 negers gesneuveld en omtrent 200 gevangen genomen waren, het oproer bedwongen was geworden. Slechts enige weinige Brazilianen waren bij deze gelegenheid om het leven gebragt, doch geen vreemdeling was gedood of op eenigerwijze beleedigd geworden.

— In het Russische gouvernement Cherson worden thans twee nieuwe steden gesticht, genaamd Bobrinetz en Aranjew. Tevens wordt er een nieuwe straatweg gearbeid, die in eene regte lijn van Odessa over Aranjew naar Balta zal loopen. Van een en ander belooven zich voor dit gouvernement groote voordeelen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den April.

De Keurvorst van Hessen zal ons weder verlaten. Men spreekt hier met algemeene afkeuring van eene beleediging aan [illegible] door een' zeker' persoon gedaan, welke zich tegen Hoogstdezelven voor eenige dagen, op de openbare straat, in beleedigende woorden heeft uitgelaten. Die persoon is dadelijk in hechtenis genomen; men zegt hem voor krankzinnig.

De strenge voorzigtigheidsmaatregelen duren steeds voort. Dezer dagen wordt een waakzaam oog gehouden; dezer dagen is [illegible] een Bohemsch edelman, omdat bij geene veiligheidspaart [illegible] de politie gebraat. Van de oprigting van een vast bondsleger te Frankfort hoort men niets; onze stad zal slechts met [illegible] bondstroepen bezet blijven, als zich de staatkundige gesteldheden hier bevinden.

— De Brunswijksche Standen zijn tegen den 6den dezer bijeengekomen.

— In de zitting der Tweede Kamer van de Badensche standen van den 31sten dezer, zijn tot kandidaten voor het presidentschap gekozen de afgevaardigden *Mittermayer*, *v. Ilstein* en *v. Rotteck*, alle bekende leden van de Kamer van 1831. In deze zitting werd door den finantie-minister *v. Böckh* het budget voor 1835 en 1836 [illegible] waarbij hij te kennen gaf, dat bij eene redevoering gehouden, waarbij hij te kennen [illegible] de regering van het pad overtuigd, steeds de [illegible] gaf aan al hetgeen het finantie-wezen betreft, en de vorige tweejaarlijksche budgetten door de standen steeds met de grootste zorg waren overwogen geworden, het te wenschen ware, dat men ten deze tot een meer vast stelsel kwam, zoodat niet [illegible] telken twee jaren op nieuw in kwestie gesteld wierd, maar hetgeen eenmaal beproefd goed bevonden ware, dat men dat zonder liet bestaan als er in het wezenlijke der zaak geene verandering gekomen was. Volgens het ingediend budget bedragen de inkomsten voor het tegenwoordig jaar gelijk voor het volgende, na aftrek der lasten, 7,905,091 fl. en de uitgaven 7,926,982 fl.; doende [illegible] minister echter opmerken, dat onder deze laatste zich eene jaarlijksche som van 150,000 fl. bevond, welke men als tijdelijke uitgaven kon aanmerken.

— In de zitting der Keurhessische Standen van den 2den werden de discussien over het uiteengaan van den landdag geopend. Na lange debatten, waaraan ook de minister *Hassenpflug* deel nam, werd besloten dat men met het afscheid, in den vorm van een landsheerlijk ontslag, gelijk in 1833, geen genoegen kon nemen, omdat de acte van ontslag ook van de zijde der standen behoorde onderteekend te zijn. Te vergeefs bragt de minister in, dat hij daarin slechts de bedoeling der standen zag om niet uit een te gaan, wijl op die wijze het ontslag niet tot stand konde komen. Een voorstel van den president om den van regeringswege verlangden vorm aan te nemen werd verworpen, waarop de minister de zaal verliet; de paragrafen betrekkelijk het afscheid werden daarop in den zin door de standen voorgesteld, zonder verdere discussie aangenomen.

— Te Kassel is van Weimar komende de Oostenrijksche generaal graaf *Vincent Esterhazy*, met de kennisgeving van de troonsbestijging van Keizer *Ferdinand* aldaar belast, aangekomen.

— Te Weenen waren den 1sten dezer genoteerd: 5 pCt. Metall. 101½; 4 pCt. 95⅛; Bankactien 1322.

ENGELAND.

LONDEN, den 7den April.

Heden is een langdurige kabinetsraad aan het ministerie van buitenlandsche zaken gehouden.

— Lord *Ward* heeft gisteren avond in het Hoogerhuis een adres uit Dudley, ten voordeele van het bestaande bestuur aangeboden. De hertog *van Wellington*, daartoe gedreogen, heeft verklaard, geenerlei aandeel aan de opstelling daarvan gehad te hebben.

In het Lagerhuis zijn insgelijks zoodanige adressen aangeboden, en heeft de toepassing dezelfde, als voortbrengselen der bedaarde beharders partij, niet weinig gesmaald.

In warme beraadslagingen is het [illegible] van lord *John Russell* in overw[illegible], met [illegible] stemmen tegen 285 stemmen weder aangenomen. Die lord heeft daarop aangekondigd, dat hij heden avond een voorstel zou doen, dat het gevolg van het [illegible] was, dat geen maatregel, betreffende de Iersche [illegible] tot een voldoend einde zou leiden, indien daarin niet het door hetzelve goedgekeurd beginsel zou zijn opgenomen; zoodat, wanneer dit voorstel zou aangenomen zijn, hij een tweede voorstel zou doen, dat dit besluit in een in dien zin gesteld regtes aan de Kroon zou worden medegedeeld.

Daarop zijn eenige onderstanden, betrekkelijk de [illegible] toegestaan, en heeft sir *Robert Peel* verklaard, dat, indien de begroting voor de marine niet spoedig werd ingewilligd, er geen geld voorhanden zou zijn om de uitgaven voor de marine te bestrijden. De oppositie verheugt zich niet weinig over deze moeijelijke gesteldheid van het bestuur.

— Volgens eene ministeriële verklaring, is lord *Elliot* naar Spanje gezonden om, zoo mogelijk, een einde aan het moorddadige van den strijd tusschen beide partijen te maken.

— Berigten uit Konstantinopel, van den 11 maart, meldden het vertrek onzer vloot van Vurla. De *Cariopas* bevond zich daarbij (zoodat het gerugt wegens een gevecht van dat schip met Russische bodems geheel ongegrond blijkt te zijn). De Turksche regering moet evenwel gezant kennis hebben gegeven, dat er geen vrede voor handen in de hoofdstad was, noch voor de hernieuwing der vijandelijkheden met *Mehemed*-ali.

— Brieven van de Kaap de Goede Hoop, van den 29sten januarij, luiden nog weinig geruststellender. Meer dan 9000 menschen waren, ten gevolge van de verwoestingen der Kaffers, [illegible] gebragt, en hebben [illegible] bezet. De [illegible] bedroeg 3 per cent 91⅞; Nederl. 2½ per cent 56; 5 per cent 100⅝; Spanje 66⅞; Portugal 105⅞.

WEERKLANK.

Er is geen volk op aard of de Vrijheid vindt er aanbidders, dienaars van hare belangen, gereed om voor haar alles op te zetten, wanneer hare dienst zulks vorderen mogt. Er is geene volksgeschiedenis bekend of zij levert daarvan voorbeelden op in meerdere of mindere mate, naar gelang de nood of het welbegrepen belang des lands zulks scheen gevorderd te hebben. Maar eveneens heeft ook de geschiedenis der wereld geleerd, dat geene vrijheid zonder orde denkbaar is; en dat, zoo zij hier of daar verstoord is geworden, het ontbeerlijk evenwigt wordt hersteld door de bewerkers zelven van de wanorde, door de overtuiging dat er zon-

der orde niets kan bestaan. Dat herstellen van het evenwigt, 't welk juist pleiten moest voor het verbiedigen en in stand houden der orde, is ongelukkigerwijze als verdedigingsmiddel door alle onruststokers aangewend, om door de wet der noodzakelijkheid van het herstel der orde door zich zelve, de tijdelijke omverwerping van al het bestaande te kleuren en te vergoêlijken; omdat, in elke revolutie, de behoefte haar orde en rust voor het oogenblik de uitwerkselen eener omverwerping van het bestaande heeft geduld, wordt daaruit beweerd, of wil men althans bewezen hebben, dat tijdelijke jammeren niet kunnen opwegen en dus in geene aanmerking moeten komen bij of tegen toekomstige weldaden. Meest altijd hebben de uitkomsten die beloften beschaamd; — doch wat nadeel deed zulks aan hen, die beloofden? Men kon te vogt aan het wufte volk, 't welk aan de volksleiders zóó ligtvaardiglijk geloof geeft, toevoegen, wat een Fransche filosoof ten opzigte der leerstuks van de Godsdienst zoo geheel ongepast als ongegrond aanmerkte: VOTRE CRÉDULITÉ FAIT TOUTE LEUR SCIENCE. Ontdoet hen, die als volksleiders steeds van vrijheden hoog opgeven, van waarborgen, van onvervaarbare regten, van schandelijke misbruiken, van dwingelandij, van miskenning of belemmering van regten, — ontdoet hen van al die waardenpraal, waarmede deze (even als de vos door zijn geestige spreuk den stuk kaas uit den bek van de kraai wist te doen vallen), de over zoo goede onregtigdheden verbaasde en daarvan schier onkundige, althans daaromtrent bijna onverschillige, menigte weten in te nemen, te misleiden en soms tot misdrijf uit te lokken; wat blijft er dan toch, na het ontdoen van al dien toestel van grootsche gevoelens, bij hen veelal anders over, dan eigen roemzucht, eigenbaat of heerschzucht? — De liefde tot het Vaderland kleedt zich niet in dien rijken doch van ijdele praalvertooning: zij blinkt uit in de daden, waardoor 's lands eer en welzijn, zóó nagenoeg aan elkander, ja wij durven zeggen, onafscheidelijk verbonden zijn, dat het een met het ander, geen welvaart zonder behoud van 's lands eer, geen welbegrepen aanzien des lands met opoffering van 's lands welvaart. Daar bestaat slechts een enkel geval, waarin alles moet wijken en achterstaan bij het handhaven daarvan, het is dat der bedreiging van 's lands onafhankelijkheid; daarin ligt alles opgesloten: geen goud kan die kroonen; bloed alleen kan ze wel verkrijgen, doch niet alleen bewaren; de adel der ziele, welke door het gevoel der vrijheid, in de natuur des volks zich kenmerkt, weet alleen de middelen van verkrijging en behoudenis doelmatig en gepaslijk werkzaam te doen zijn, en mag, omdat zij de onafhankelijkheid des volks verzekert, ook drijven tot het opzetten van alles, wat tot dat behoud strekken kan. — Geen huis in zich zelve verdeeld zal kunnen bestaan; binnenlandsche rust moet het volksbestaan kracht geven. Niet altijd worden binnenlandsche veten door buitenlandsche tusschenkomst vereffend, [illegible] middel van hereeniging niet tusschenbeide [illegible] de schouring de jammerlijkste gevolgen hebben. — Als men den anderen ziet lijden, dan doet het wee ook in de eigen borst zich gevoelen. Of bestaat de sympathie der volken, om eens eene door de revolutionairen zoo rondgevente uitdrukking te bezigen, dan alleen maar voor de woelgeesten; vindt dan de bijna nooit gesmoorde kreet der onvergenoegden, der wispelturige nieuwigheidzoekers, der dweepers naar ingebeelde regeringswijzen *alleen* waarlijk onder de volken? Moet alleen het verdrag tusschen bouzen en dieven, — moeten alleen de misdadige pogingen tot het stichten van *anarchie*, tot omverwerping van den Staat, *overal*, toejuiching en ondersteuning vinden? Dat men zich geruststelle, dit zoude eene aanklagt zijn tegen het goede dat in de wereld is. Vrijheid is deugd; deugd wordt overal vereerd, deugd wordt overal geëerd; en in den triomf der deugd wordt inniger, wordt algemeener gedeeld, en zij wordt luider toegejuicht, dan dien van de werken der boosheid. Maar wordt zij eveneens ondersteund in den eens burgen strijd? Hoe komt het dat de misdadige plannen der onruststokers zoo vaak gelukken? Dit is niet omdat er zóó weinige braven en welgezinden zijn, maar omdat het een eigendommelijk karakter der deugd is, zoo lang zij niet streng beproefd is, aan de verregaande boosheid onder de menschenoogen te twijfelen. Men zegt zoo dikwijls van de onruststokers: *zij zullen het niet durven ondernemen*; en wat men zedelijk onmogelijk achtte, geschiedt niettemin. Indien alle welgezinden als beminnaars der deugd, en dus der vrijheid en der orde, zich vereenigden tegen de woelgeesten, dan zoude men zulke voor de menschheid vernederende staatsomkeeringen niet aanschouwen, als men nu ziet plaats grijpen. *Waarlijk* moet dan ook bij ons Nederlanders, waar de zucht naar orde en vrijheid, met dierbaar bloed bezegeld, diep in het hart geplant is, plaats hebben, als er bij de wederkeering van de vrienden der orde en der beschaafbare vrijheid, voor het behoud van het ministerie Pézy en der zijnen, zijner staatkundige gevoelens luide beden worden opgezonden, [illegible] moesten ook bij ons de klagten vinden, wanneer de onbevriende hartstogtelijke ijverzucht zijner tegenpartijders de overhand erlangt. Dat, *mes amis*, 't welk dan over Engeland staat uitgesproken te worden, zal als de zoutkist der welgezinden ook in ons Vaderland worden herhaald, omdat de triomf dat behoudende beginsels in Engeland mede in verband staat met de rust van geheel Europa. Al heeft het ministerie Peel omtrent onzen staatkundigen toestand nog geene verbetering doen hoopen of tot stand gebragt ('t geen het zelfs, al hadde het zulks gewild, toch niet zoude hebben kunnen doen, zoo lang het zelf niet behoorlijk gevestigd was); zelfs al blaast de buitenlandsche staatkunde van Engeland, dezelfde jegens Nederland, zóó als ze altijd geweest is, dat is, naadelijk, alleenbehoefte toegenegen en altijd jaloersch op onze zeemagt, onze kolonien en welvaart; ook dan nog zoude men den triomf van een ministerie der *behoudende partij*, (daargelaten het meerder uitzigt op eene billijke schikking) moeten wenschen en toejuichen. Of zoude men dan niet willen begrijpen, dat met het voorstaan of toejuichen van den triomf der tegenwoordige voorstanders van het ministerie, met andere woorden, van de zaak der orde en het eigendomsregt, het behoud van verkregene regten en de eerste vereischten eener geordende maatschappij gemoeid is? Zoude men niet willen inzien, dat de triomf van verderfelijke, de maatschappelijke orde omkeerende beginselen, nu [illegible] gere vindende in de Engelsche oppositie-partij, spoedig zal achtergevolgd worden, door soortgelijke verdediging van gelijken aard hebbende beginselen; en dat het voorbeeld van Engeland, waar, bij de overwinning der oppositie, de vijandelijkste omwenteling spoedig voor de deur zal staan, en tegen wil en dank dan zal hinderdingen om alles 't onderst boven te keeren, toegejuicht zal worden door de radikalen en liberalen van het vaste land, waardoor geheel Europa in vlam kan gezet worden, en waaraan dan misschien ons reeds zóó geteisterd Vaderland, misschien met niet even gelukkig gevolg als na sedert 1830, tegenstand zou kunnen bieden, maar welligt daarbij bezwijken moeten: vooral indien het, 't geen God genadiglijk afkeere, der vaderen zeden en denkwijze uitwoer, en den zwijmeldank eener teugellooze vrijheid verkoos, boven de inachtneming der lessen van wijsheid en ondervinding.

Letterkundig Bericht.

GESCHIED- en LETTERKUNDIGE HERINNERINGEN, verzameld door Mr. G. W. Vreede, Advocaat te Gorinchem. Eerste Stukje. Te Gorinchem bij W. VAN DER VVAL, 1835.

Groot is het aantal boeken, welke in 't licht zijn verschenen, volgens de verklaring der schrijvers in hunne voorberigten, op aansporing dikwijls al te inschikkelijke vrienden. Het omgekeerde dezer plaats met het hier aangekondigde geschrift, 't welk tegen den raad van eenige vrienden, aan het publiek wordt aangeboden? De schrijver meende aan hunne welmeenende bedenking niet te moeten luisteren, omdat «wie bij zijn » jaar, in het vuur der jeugd, in de kracht des levens schroomt, zich » aan de verkondiging te wijden van hetgeen hij, als waarom goed, ver» eerd, wie zich reeds dan laat afschrikken, nog minder zijne gedachten » zal durven voorstaan, wanneer hij tot de jaren van het koud egoïsmus, » of tot de zorgen van Man en Vader, van andere dure betrekkingen, » gekomen is." Volgens deze woorden komt het, naar het oordeel des schrijvers, bij het uitgeven van geschriften alleen maar aan op het durven, en zonder te bedenken, dat de jonge lieden in Frankrijk, waarvan hij bladz. 41 spreekt, in het openbaren hunner gevoelens nog veel meer durven, oordeelde Mr. *Vreede* zich alleen maar te vragen: of hebben of hij moeds genoeg had om voor zijne denkbeelden uit te komen; maar de zijne menschenkennis gedwongen was aan zijne hoogeschool, of hij uit ervaringen genoeg in het praktische leven had opgedaan, om over [illegible] aangelegenheden van dat leven, met kennis en oordeel te [illegible] spreken; of hij bij gevolg niet denkbeelden zou voordragen, waarover hij bij rijper oordeel en meerdere ondervinding anders zou leeren denken, dit alles kwam niet in aanmerking; neen, weg verstandige bezadigdheid, weg edele bescheidenheid van den Nederlandschen jongeling, *Geers* heeft, in zijne jeugd wel voor *Roscius* gesproken; *de Saze* heeft gesproken, wat door vreesachtige *Targets* werd afgeslagen, en Mr. *Vreede*, die zeer nederig deze voorbeelden aanhaalt, wil ook, voor dat de jaren van het koud egoïsmus komen, voor dat hij Man en Vader wordt, den openlijken strijd aangaan voor waarheid tegen logen, voor licht tegen duisternis, voor regt tegen onregt. En welke zijn nu de gewigtige waarheden welke onze moedige schrijver niet schroomt te verkondigen, en de beginselen welke hij in [illegible] handhaven en voorstaan? In de eerste plaats neemt hij uit reine plaats in de *Handvesten en Privilegien van Rijnland* door *Simon van Leeuwen*, waarin den Heer van 't land van *Arkel* voorkomt, die voor het Hoogheemraadschap van Rijnland bedankt, omdat hij geen kans ziet, dien post bij zijne overige bezigheden naar behooren waar te nemen, aanleiding, om zich tegen de onbekwaamheid van [illegible] en het opkoopen van ambten in één persoon te vereenigen. De schrijver achtte deze opmerking niet

ontijdig en schijnt dus bepaalder omstandigheden en personen op het oog te hebben, misschien wel, zonder wijzegging, die hem zelven eene teleurstelling hebben gekost, zoo de schrijver ons niet verzekerd had, dat hij nog niet in de jaren van het egoïsmus is. Doch hoe het zij, wat hij hier zegt, is wel en waar, en had nog kunnen vermeerderd worden met de opmerkingen, dat, daar lieden als de Drost van *Arkel* thans zeldzaam zijn, er te meer behoedzaamheid vereischt wordt bij het begeven van ambten, waarbij dan tevens over den alleenhandel in ambten en waardigheden nog wel iets zou te voegen zijn geweest. De geschied- en letterkundige herinneringen, welke de schrijver vervolgens, zonder eenige orde als bij wijze van uitgewerkte Adversarien, met bijvoeging van zijn eigen oordeel over sommige punten mededeelt, komen kortelijk hierop neder: 1. er bestond eene staatkundige verantwoordelijkheid in het Gemeenebest der Nederlanden en *Oldenbarnevelt*, *de Groot* en *Hoogerbeets* hebben die nooit ontkend, maar zij willen alleen verantwoordelijk zijn aan hunne Heeren en Meesters, de Staten van Holland, weshalve het vonnis tegen hen gewezen, onregtmatig was: 2. de *Libertas Germanica* was een edel, verlicht en verdraagzaam stelsel, naar de vrijheid van spreken en schrijven hier te lande, door *Oldenbarnevelt* en zijne bijzondere gevallen en door bijzondere bevelen onderdrukt in het jaar 1806 en in 1670, is plegtig gewaarborgd door het besluit van 24 Januarij 1814 door onzen Koning *Willem*, die, destijds Souvereine Vorst, alle willekeurige censuur strijdig heeft verklaard met *de liberale beginselen, waarop elk regt gezind Nederlander den hoogsten prijs stelt*, ten bewijze, dat de Koning zelf al voorlang de liberale meeningen gehuldigd heeft; 4. de gruwelen, welke in naam der vrijheid bedreven zijn, moeten de vrienden der ware vrijheid tot leering verstrekken; 5. zoo de Vorst een dwingeland wordt, dan wordt hij door zijn volk verjaagd, maar minzaamheid en beleid doen hem de liefde zijner onderdanen herwinnen; 6. de vierstraf, in *Suriname* nog bestaande, de doodstraf en de geeseling, zijn strijdig met de menschheid, een nieuw strafwetboek is wenschelijk, doch zoo reeds vroeger wel eens geklaagd is » over de *traagheid* in het besluiten der Hollandsche Staatsleden, ook *wij* kunnen van onze kant, alsnu, eene Commissiën van wetgeving gemaakt, niet hoog genoeg opgeven, het minder gunstig oordeel van *Simon van Slingelandt* over de Staten-Generaal door hetgeen hier te lande na den dood van dien Vorst is voorgevallen, bevestigd; 8. gelukkig de Vorst die zijne dwalingen verbetert. Na deze opgave der hoofdpunten van het eerste stukje dezer Herinneringen, zal men misschien vragen, in wat opzigt en zooveel moeds noodig was, om die in het licht te geven: en de gematigde uitdrukkingen, waarin zij geschreven zijn, zouden na de lezing nog menigeen die vraag kunnen doen herhalen. Maar de opdoel, waarmede de schrijver in het voorberigt van dien moed blijkt, vermeerderd zelfs den raad van vrienden getrotseerd heeft, en zijne betuiging, dat hij zich beijverd heeft, geene enkele uitdrukking te behouden, welke hem in drift mogt ontvallen zijn, doen vermoeden, dat de bedoelde schrijver minder gezegd, dan gedacht heeft, en zelfs de zwakke letters gedrukte bewoordingen duiden aan, dat hij dezelfde maar heeft verkleed en de toepassing, welke hem voor de gedachte waren, heeft willen doen laden. Tot een voorbeeld geven wij het slot van dit eerste stukje:

»Doch, ook in onze dagen, strekken sommige Vorsten kleingeestige bedenkingen, ter zijde, en *begunstigen zich*, even als Karel de Groote, door voorbarige Besluiten te herroepen, of gebrekkige te wijzigen. Zoo handelde, onder anderen, Lodewijk XVIII. Hij erkende in het Besluit van 18 Januarij 1817, betreffende *de afkondiging der wetten*, dat hij, gehoor willende geven aan bedenkingen, men hem had onder 't oog gebragt, zijn vroeger Besluit van 27 Novembr. 1816 dien ten gevolge veranderde. »Il nous suffit, zegt hij, d'avoir appelé à Nous le Ciel," merkt hierbij terecht TOULLIER aan, »des vices dans un Gouvernement qui, *sur les représentations*, pouvait les faire, se hâta de réparer les erreurs qui se sont, contre son intention, glissées dans ses Ordonnances." Gelukkig niet alleen het Volk, maar ook de Vorst, die tijdig aan de wenschen zijner onderdanen voldoet, verwijdert het de terzake spiegel, welke, door hunne onverzettelijkheid, met den troon, somtijds tevens het leven verloren!"

Het is de wenschen, dat de schrijver onder het voortzetten dezer herinneringen, in 't oog zal houden, dat het publiek weinig belang heeft te weten, welk het gevoelen is van *Mr. Tweede* over deze of gene aangelegenheid, maar dat het een zeer nuttig arbeid kan wezen, gewigtige punten, welke in het maatschappelijk leven betrekking hebben, naar aanleiding van Geschied- en Letterkundige Herinneringen, duidelijk, met kennis van zaken, op een gematigden toon, maar tevens met eerlijke openhartigheid uit een te zetten.

40ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

52ste-Trekking: Geene.
52ste » N°. 13828 *f* 100,000 en premie *f* 25,000; N°. 5435 *f* 1000; N°. 19247 *f* 1000; N°. 17896 *f* 1000.

Heden, heden overleden van zeven weinig gevorderden zoon,

G. S. M. DE BOSSON, geliefde Echtgenoote van

W. J. SWAAN,

1e *Luit.-Adjudant der 4e Artillerie-Directie.*

HARDA, 8 April 1835.

Te HARDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.

IN HET EERSTE RESSORT.

De Agent van het Domein te Klundert, zal, ten overstaan van den Heere Burgemeester der gemeenten Zwaluwen, op *den 13den Mei* 1835, des *namiddags* ten *tien* uren, ten huize van Cornelis Bronkhorst, te Lage Zwaluwe, publiek Aanbesteden:

1°. Eenige *REPARATIEN* en *VERNIEUWINGEN* te doen, zoo aan den WIND-WATER-MOLEN als aan de SLUIZEN, SEILLEN, BRUGGEN en BEINEN, in de Dominiale Polders onder de Zwaluwe.

2°. Het *OPMAKEN, REPAREREN* en *ONDERHOUDEN* tot 1 Mei 1836, van alle de RIJZEN, UITSTEEKDAMMEN en BESLAGWERKEN, liggende voor de Polders onder de Zwaluwe; alsmede het *REPAREREN* van de RIJSWERKEN aan het ZEEHOOFD te Lage Zwaluwe; en

3°. Het *MAKEN* en *LEGGEN* van 400 roeden lang, elken NIEUWE STRAATWEG op den *Groendijk*, met het *REPAREREN* en *ONDERHOUDEN* van den gemaakten RIJS- en STRAATWEG, onder de Zwaluwe, tot 1 Mei 1836.

Alles nader omschreven en de bestekken zoo ten Kantore van den Agent in de Klundert, als ter Secretarien van de Klundert en op de Hooge Zwaluwe ter lezing liggende; terwijl inmiddels nadere onderrigting te bekomen zijn bij den Agent voornoemd en bij de Opzieners *C. C. Vogel* te Hooge Zwaluwe en *J. Lugten* te Terheijden, welke laatgenoemde, op den 11 en 12den Mei 1835, de zondige aanwijzing *in loco* doen zal.

Klundert, den 1. April 1835.

De Agent voornoemd,
L. B. RIJKBORGH.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,

zijn voorhanden de volgende kunstig uitgevoerde *Kaarten* en prachtige *Plaatwerken*:

I. Uebersichts-Karte aller in Deutschland und den angrenzenden Ländern seit dem jahre 113 v. Chr. bis 1832 vorgefallenen Schlachten, Belagerungen und Gefechte. Gezeichnet, gestochen und herausgegeben von *R. von Rothenburg*, Art. Premier Lieutenant A. D. in 4 Blättern. . . . . *f* 6.—

II. Meyers allgemeiner Städte-Atlas Erste Abtheilung: Europa. 1er Band. 1e Lieferung. (N°. 1 Wien. N°. 2 Dresden. N°. 3 Berlin.) Jetziges Subscriptions-Preis. . . . . *f* 2.—

III. Bilder-Gallerie zu Zimmerverzierungen. Eine sehr wohlfeile Sammlung von Portraits und Landschaften in Kupfer und Stahl gestochen nach den grössten Meistern Deutschlands und Englands. Jede Lieferung von zwei Kupfern . . . . *f* 2.—

IV. Portefeuille für Zeichner und Kunstfreunde. Eine Sammlung der Schönsten nach den Werken der grössten Meister in Kupfer und Stahl gestochenen Vorlageblätter zum Nachzeichnen. Neue Folge. Thierstudien. Jede Lieferung von zwei Kupfern 30 Ct.

Bij bovengemelden is van de Pers gekomen:

HANDLEIDING

TOT HET AFRIGTEN

VAN

PAARDEN,

volgens de methode BAUCHER; vrij gevolgd.

Voornamelijk ten dienste der ONDER-OFFICIERS en KORPORAALS der Ruiterij.

Prijs 20 *Cents.*

Beurspryzen der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 9den April.*

	Laatste Koers.	Hoogste Koers.	Laagste Koers.		Laatste Koers.	Hoogste Koers.	Laagste Koers.
NEDERLAND. pCt.				pCt.			
Werk. Schuld 2½	55 7/8	56	55 3/8	Cert. dito 1833 5	98 3/4	98 5/8	98 5/8
dito dito 5	101 7/8	102	101 15/16	Obl. te Lond. 5	101		
Uitgestel. dito.	1 5/8			Cert. te Hamb. 5			
Kasbill. dito	25 1/2	25 1/2	25 1/2	Ins. in Assig. 6	69 7/8	70	
Amort. Synd. 4½	95 1/16	95 3/16	95 1/16	Certific. dito. 6	70 1/8	70 1/8	
Dito dito. 3½	79 7/8	80	79 7/8	POLEN.			
Metaalkisthill. 4	101 5/8			Aand. L. fl. 300	125 1/8		
Oostgelaan. 5				PRUISSEN.			
Leening 1831. 6				Dito dito fl. 50	115 1/8		
Hand. Maats. 4½	106 1/8			Nat. L. 1830. 4			
FRANKRIJK.				OOSTENRIJK.			
Ins. Grootb. 5				Aand. L. f 100.			
Dito 1832. 5				Bijna dito 250 fl.	427	428	427
Dito p. 12 Aug. 3				Metaliek. 5	99 3/8	99 7/16	99 3/8
SPANJE.				Dito L. gen. 5			
Certific. Amst. 5	49 1/2	49 1/2	49 3/8	Dito. 2½			
Dito f 1000. 3	30 1/2	32	31 1/4	Obl. *Goll & C.* 5			
Dito 3 pc. Sch. 5	23 1/2	23 1/2	23 3/8	Dito. 4			
Cert. B. Lond. 5	48 5/8			V. Veen. B. act. 3			
NAPELS.				N. V. Veen. Aand.	723		
Certific. *LEB* 5				DENEMARKEN.			
Dito *Wieland* 5				Leenin Lond. 3			
Leen Lond. *R.* 5	99 3/8			BRAZILIEN.			
RUSLAND.				Dito *Rotsch.* 5	86 7/8	87	87
Obl. *Hope* 1822 5	104	104 1/16		GRIEKSCHE.			
Dito 1826 5	104			Dito te Lond. 5			